

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Justis- og beredskapsministeren

Stortingets president
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
16/6059 - SWO

Dato
30.09.2016

Spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 1634 fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Spørsmål:

Det er stor forskjell på hvor mange dommer som foreligger knyttet til menneske-handelsaker i de ulike politidistriktene. Noe av årsaken til det kan være manglende prioritering knyttet til etterforskning av disse sakene. Vil statsråden vurdere å be Politidirektoratet om å innføre måltall for menneskehandelsaker, hva er eventuelt begrunnelsen for at man velger ikke å innføre dette og hva er årsaken til at dette ikke er blitt gjort tidligere?

Svar:

Jeg ønsker i utgangspunktet at vår virksomhetsstyring rettes inn mot overordnet nivå for styring i tråd med prinsippet om mål- og resultatstyring. Dette innebærer at vi styrer etter måloppnåelse på fastsatte mål og ikke på konkrete måltall på bestemte aktiviteter eller innsatsfaktorer i underliggende virksomhet.

Justis- og beredskapsdepartementet kan i tildelingsbrevet til Politidirektoratet velge å fastsette måltall for politiets innsats på visse områder for å vise en ønsket retning eller ved konkrete måltall gi føringer på krav til konkrete resultater. Dette har imidlertid en rekke konsekvenser og det er liten grunn til å tro at arbeidet mot menneskehandel blir bedre eller mer målrettet.

Det har tidligere i tildelingsbrevet til Politidirektoratet vært stilt krav om at antall anmeldelser for menneskehandel skulle økes i forhold til foregående år eller gjennomsnittet for de tre foregående år. Erfaringene har vært at bruk av måltall på menneskehandelfeltet i liten grad har påvirket resultatoppnåelsen. Noe av årsaken til dette kan være at enkeltsakskompleks kan gi store statistiske utslag. Det vises i den forbindelse til oversikten nedenfor om antallet anmeldelser de enkelte år siden 2011.

Ved bruk av konkrete måltall må det imidlertid tas i betraktning at ikke alt lar seg måle, at bruk av måltall derfor kun kan dekke enkelte aspekter ved virksomheten og at bruk av måltall

kan svekke en helhetstenkning. Bruk av måltall innen et kriminalitetsfelt kan også føre til at relativt enklere saker prioriteres fremfor mer kompliserte saker.

Statistikk over antall anmeldelser for menneskehandel på landsbasis de senere år viser følgende utvikling:

2011	44 anmeldelser
2012	48
2013	70
2014	106
2015	56

Det er ikke lett å trekke slutninger om politiets innsats basert på antall anmeldelser. Økningen fra 2013 til 2014 omfattet eksempelvis ett kompleks med 35 fornærmede, noe som resulterte i at det ble registrert 35 anmeldelser. Ved etterforskning av store saker kan betydelige ressurser i politiet og påtalemyndigheten bli satt inn over år, uten at dette kan leses av statistikken.

Jeg må også tilføye at antallet fellende dommer avhenger av konkrete vurderinger som domstolene gjør i de enkelte sakene. Måltall for antall dommer kan således ikke innføres, men jeg understreker at dette kriminalitetsområdet har høy oppmerksomhet og prioritet i politiets oppgaveløsning.

Gjennom riksadvokatens rundskriv er det gitt en meget klar føring til politiet om behandling av straffesaker om menneskehandel. Utviklingen av sterke fagmiljøer som følger av nærpoltireformen vil videre styrke innsatsen på feltet. Riksadvokaten utgir årlig et mål- og prioriteringsrundskriv for straffesaksbehandlingen.

Rundskrivet må sammenholdes med sentrale styringsdokumenter fra Justis- og beredskapsdepartementet og Politidirektoratet.

Riksadvokatens mål- og prioriteringsrundskriv for 2016 fastslår at alvorlig, organisert kriminalitet er av de sakstypene som er prioritert. At noe skal prioriteres utdypes av Riksadvokaten slik: «*Politimesteren har ansvaret for at alle saker i distriktet som faller innenfor riksadvokatens prioriteringer gis forrang dersom det er knapphet på ressurser, uavhengig av hvilken organisatorisk enhet som i utgangspunktet er tildelt etterforsknings- og påtaleoppgaven. Det påligger derfor politimesteren å sørge for en hensiktsmessig ressursallokering som sikrer at de prioriterte oppgavene gis den nødvendige oppfølging*».

I rundskrivet er følgende nevnt om menneskehandel:

«Overtredelser av straffeloven §§ 257 og 258 (menneskehandel) blir gjerne begått som ledd i organisert kriminalitet. Politiet må styrke sin kompetanse på området, og aktivt søke å avdekke de lukkede miljøer som står bak denne alvorlige kriminaliteten hvor det som regel er betydelig fortjeneste, og gjennomføre mer målrettet finansiell etterforskning. Flere menneskehandels saker bør avdekkes. Man kan ikke avvente anmeldelser fra ofrene, som skal gis tilbud om bistand og beskyttelse. Riksadvokaten minner om at mistenkte i disse sakene etter omstendighetene selv kan være ofre for menneskehandel eller tvunget til annen kriminalitet jf. Europarådets menneskehandelskonvensjon artikkel 26 som pålegger statene å

sikre at ofre for menneskehandel ikke i urimelig utstrekning selv blir utsatt for straffeforfølgning.»

Med vennlig hilsen

Anders Anundsen